

Презентація на тему: “Літосфера”

Літосфера

- Від грецького літо – камінь і сфера – куля. Зовнішня тверда оболонка планети завтовшки 50-200км.

- **Склад:** осадові породи (крейда, вапняк, кремнезем, тощо), граніту і базальту.

Забруднення літосфери та її наслідки

Земля – наш неосяжний спільний дім, який завжди хочеться бачити затишним, але сьогодні йому загрожує серйозна небезпека, а винні в його бідах ми, люди. Людина завжди вважав, що планета, на якій він живе, – надійна, безмежна і безмірно щедра, але про те, що він своєю діяльністю може викликати забруднення літосфери, навіть не міг уявити.

Сьогодні ми все частіше задаємо собі питання про те, як забезпечити безпеку Землі і самим собі. Особливо це простежується останні десятиліття, коли реально завдану шкоду стає все більш очевидним.

Здавалося раніше, що Земля буде існувати в незмінному вигляді ще не одне тисячоліття, але останнім часом перед людством постала така серйозна проблема, як забруднення літосфери. Гнітюче враження справляють були колись родючими землі, які на сьогоднішній день виснажені і непридатні для землеробства.

Забруднення літосфери призвело до того, що частина ґрунтів ніколи не буде вже використана в сільському господарстві, так як вона повністю втратила продуктивність. Сьогодні такі землі займають майже 1% поверхні суші.

Наш час заслужено назвуть «сміттєвою цивілізацією». Якщо раніше нащадкам у спадок на багато століть залишали замки або в гіршому випадку зруйновані фортеці, то від нас спадкоємці отримають гори побутових відходів, які повсюдно накопичилися в передмістях. Викликано це бездумної діяльністю людини, його прагненням отримати прибуток будь-якою ціною.

Чинники, що викликають забруднення літосфери, – це, в першу чергу, промислові і сільськогосподарські відходи, безконтрольне будівництво, величезних масштабів гірські розробки. Людство безповоротно знищує те, що є для нього джерелом існування. Великі корпорації, не церемонячись, зливають в землю радіоактивні речовини, окису металів і отрутохімікати. Про те, що забруднення літосфери може викликати екологічну катастрофу, від якої нікому не врятуватися, їх мало цікавить. Наслідки повсюдно вже зараз спалахують у різних куточках Землі.

Основні джерела забруднення ґрунту

Літосфера забруднюється рідкими і твердими забруднюючими речовинами і відходами. Встановлено, це щороку однієї жителя Землі утворюється тонни відходів.

- ❖ *Промислові підприємства;*
- ❖ *Транспорт;*
- ❖ *Сільське господарство.*

Житлові будинки та побутові підприємства: у числі забруднюючих речовин переважає побутове сміття, харчові відходи, фекалії, будівельне сміття, відходи опалювальних систем, сміття громадських закладів (лікарень, їдалень, готелів, магазинів тощо).

· **Промислові підприємства:** у твердих і рідких промислових відходах постійно присутні ті речовини, які здатні спричинити токсичний вплив на живі організми та їх угруповання. Наприклад:

- у відходах металургійної промисловості наявні солі кольорових та важких металів;
- машинобудівна промисловість засмічує довкілля ціанідами, сполуками арсену, берилію;
- при виробництві пластмас та штучних волокон утворюються відходи бензолу та фенолу; метанол, фенол, скипидар;
- кубові залишки - характерні відходи целюлозно-паперової промисловості.

· **Теплоенергетика:** окрім утворення значних кількостей шлаків при спалюванні кам'яного вугілля в атмосферу потрапляє багато сажі, оксидів сірки, які у кінці-кінців надходять у ґрунт.

· **Сільське господарство:** мінеральні добрива, пестициди, хімічні засоби захисту рослин є джерелами забруднення ґрунту важкими металами (свинець, ртуть, цинк, манган); накопичення важких металів у ґрунті зумовлює зміни його складу і властивостей.

· **Транспорт:** при роботі двигунів внутрішнього згорання інтенсивно виділяються оксиди азоту, свинець, вуглеводні та інші речовини, які осідають на поверхні ґрунту або поглинаються рослинами. Крім того, під час руху автомобільного транспорту на трасах залишаються бензин, мастила, бруд із вмістом токсичних речовин, - все це дощовими потоками змивається в навколишні ґрунти.

Сучасний стан ґрунтів такий, що він є не стільки природним тілом, скільки продуктом людської діяльності.

Шкідливий антропогенний вплив, а також розгул стихій, природних та посилених людиною, завдає ґрунтам величезної, інколи непоправної шкоди. Це, насамперед:

- водна і вітрова ерозія;
- погіршення ґрунтової структури;
- механічне руйнування та ущільнення ґрунту;
- постійне збіднення на гумус та поживні речовини;
- забруднення ґрунту мінеральними добривами, отрутохімікатами, мастилами та пальним;
- перезволоження та засоленість земель.

Причинами зниження продуктивності ґрунтів та погіршення їх властивостей, у тому числі й в Україні є і нераціональне використання земель, надмірна їх експлуатація.

Антропогенний вплив людини на ґрунти може бути прямим і непрямим:

1. Прямий вплив виявляється насамперед у сільськогосподарській діяльності людини.

2. Непрямий вплив людини на ґрунт виявляється у:

- вирубуванні лісів;
- будівництві штучних водойм;
- надмірному випасанні тварин;
- будівництві об'єктів видобувної та переробної промисловості, дамб тощо.

Основні заходи спрямовані на покращення ґрунтів:

1. Оцінка ґрунтів та їх раціональне використання.
2. Обмеження використання мінеральних добрив.
3. Правильна система землеробства, впровадження сівозміни.
4. Боротьба з ерозією.
5. Покращення властивостей ґрунтів, підвищення їх врожайності.
6. Правильна система меліоративних заходів.
7. Контроль вмісту забруднень.
8. Моніторинг ґрунтів – аналіз, оцінка і прогноз стану ґрунтів.
9. Рекультивація порушених земель.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про охорону земель

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, N 39,
ст.349)

{ Із змінами, внесеними згідно із Законами

N 1443-VI ([1443-17](#)) від 04.06.2009, ВВР, 2009, N 47-48,
ст.719

N 3530-VI ([3530-17](#)) від 16.06.2011, ВВР, 2012, N 2-3,
ст.3

N 4444-VI ([4444-17](#)) від 23.02.2012, ВВР, 2012, N 49,
ст.555

N 5462-VI ([5462-17](#)) від 16.10.2012 }

Цей Закон визначає правові, економічні та соціальні основи охорони земель з метою забезпечення їх раціонального використання, відтворення та підвищення родючості ґрунтів, інших корисних властивостей землі, збереження екологічних функцій ґрунтового покриву та охорони довкілля.

Стаття 1. Охорона земель та інші основні поняття і терміни;

Стаття 2. Земля як об'єкт охорони;

Стаття 3. Принципи державної політики у сфері охорони земель;

Стаття 4. Правове регулювання у сфері охорони земель;

Правове регулювання у сфері охорони земель здійснюється відповідно до Конституції України (254к/96-ВР), Земельного кодексу України (2768-14), цього Закону, інших нормативно-правових актів, які приймаються відповідно до них. і т.д.

Регулювання в галузі охорони земель здійснюють Верховна Рада України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Кабінет Міністрів України, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування, місцеві державні адміністрації, а також спеціально уповноважені центральні органи виконавчої влади в межах повноважень, установлених законом. (254к/96-ВР)

Екологічна небезпека, якщо вона стає реальною, – сильніша за війну, бо вбиває поступово, з прицілом на багато років.

"У людства повинно бути майбутнє, і воно може бути світлим. Нерозв'язаних проблем немає. Пройти небезпечну ділянку шляху в майбутнє допомагають знання, активність, професіоналізм"
М. Реймерс

Волає захисту природа, – ми не можемо бути байдужими.

